28/05/2020

“Σχόλια σε μια φωτογραφία”

/ Γνώμες

Της Ζήνας Λυσάνδρου Παναγίδη, Δημάρχου Λευκονοίκου Κύπρου

Μια φωτογραφία ισοδυναμεί με χίλιες λέξεις, λένε οι Κινέζοι. Η αλήθεια που κρύβει αυτή η φράση των Κινέζων αντανακλάται περίτρανα στα πρόσωπα όλων αυτών των ατόμων της φωτογραφίας μας. Πρόσωπα τόσο σκυθρωπά, πονεμένα, τραγικά...Πρόσωπα σκαμμένα από την οδύνη, την απόγνωση, τον φόβο, τον πανικό...Πρόσωπα που σφαδάζουν από τον πόνο για το άδικο, την αναλγησία, την αναισχυντία, την κακία!

Δεν μπορώ, δεν μπορεί κανείς να μπει στη θέση τους...Μόνο να εικάσουμε, μπορούμε...Το μυαλό σταματά. Δεν το χωρά ανθρώπου νους ότι οι ευγενείς Άγγλοι, οι προασπιστές των ανθρώπινων δικαιωμάτων, οι υπέρμαχοι των δημοκρατικών θεσμών δεν δείχνουν έλεος για τρία νήπια, τρία αγγελούδια, που φαίνονται στον φακό αμήχανα, φοβισμένα, χαμένα. Δεν καταλαβαίνουν τι γίνεται, αλλά πρέπει να συλλαμβάνουν την ηλεκτρισμένη ατμόσφαιρα γύρω τους, τον άφατο πόνο και την οδύνη, τον θυμό και την απελπισία.

Αυτά τα τρία μικρά παιδάκια, ο Αριστείδης, 4 ετών, η Δέσποινα 2,5 ετών και η Αυγή ενός έτους, έχουν πατέρα τον Αντρέα Παναγίδη, που το βράδυ της μέρας εκείνης, της 20 ης Σεπτεμβρίου του 1956, επρόκειτο να βαδίσει στην αγχόνη με το χαμόγελο στα χείλη. Τραγουδώντας τον εθνικό ύμνο. Περήφανος και αξιοπρεπής. Αφήνοντας, όμως, μια φτωχή, ταλαιπωρημένη και άρρωστη γυναίκα και τρία μωρά στο έλεος του Θεού, που ευτυχώς για μας τους ανθρώπους, τούτο το έλεος είναι μεγάλο και απέραντο.

Ο ήρωας Παναγίδης στις επιστολές του, με την αθωότητα και τη γενναιοφροσύνη του, πίστευε ότι πεθαίνοντας αυτός για την πατρίδα, η πατρίδα θα φρόντιζε την οικογένειά του. Ακόμη πίστευε, όπως έγραφε στη γυναίκα του, ότι θα βοηθούσαν κι οι συγγενείς και οι χωριανοί. Ευτυχώς, που υπήρχαν οι φτωχοί συγγενείς και συνέδραμαν την απαρφανισμένη οικογένεια του ήρωα. Κανένας άλλος δεν γύρισε να τους δει. Ο κόσμος τότε είχε τις δικές του φτώχειες, τις δικές του έγνοιες.

Η γυναίκα του ήρωα Παναγίδη, Γιαννούλα, μόλις άκουσε ότι θα απαγχονίσουν τον σύζυγό της, αρρώστησε βαριά και μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο. Βγήκε από το νοσοκομείο για να πάει στις Κεντρικές Φυλακές να αποχαιρετήσει τον σύζυγό της… Εκεί τους βρήκε ένας φωτογράφος…

Σε αυτή τη φωτογραφία μαζί με τη μητέρα της κρατάνε τα τρία μωρά. Τα τρία μωρά που δεν λύγισαν την καρδιά της βασίλισσας της Αγγλίας, όταν, με συμβουλή των δικηγόρων τους, έστειλαν οι συγγενείς φωτογραφία τους στη βασίλισσα. Ο νόμος θα ακολουθήσει την πορεία του, ήταν η απάντηση του Υπουργείου Αποικιών.

Δίπλα τους είναι και οι συγγενείς των άλλων δυο απαγχονισθέντων, του Μιχαήλ Κουτσόφτα και του Στέλιου Μαυρομμάτη από τον Λάρνακα της Λαπήθου. Περιμένουν όλοι να τους αφήσουν να μπουν μέσα για τον ύστατο αποχαιρετισμό. Τα πρόσωπά τους αντανακλούν την ψυχική ταραχή που βιώνουν. Από τις δυο αδελφές του Στέλιου Μαυρομμάτη, η μια, σε λίγο καιρό, κτυπημένη από Άγγλους στρατιώτες στο σπίτι της, όταν πήγαν για έρευνα, έμελλε να μείνει παράλυτη για όλη τη ζωή της. Δυο θύματα θρήνησε αυτή η οικογένεια. Ποιος τους είδε; Ποιος τους συνέτρεξε;

Αυτή η ανάλγητη κυπριακή πολιτεία και οι ταγοί της, για το μόνο που νοιάζονταν ήταν η νομή της εξουσίας και οι ίντριγκες. Ο πλουτισμός και η κατατρόπωση του αντίπαλου δέους. Οι φωτεινές εξαιρέσεις απλώς επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Λες και δεν ήξεραν ότι οι παχυλοί μισθοί τους και οι λαμπεροί θώκοι τους στηρίχτηκαν στις θυσίες κάποιων παλληκαριών.

Και άφησαν τις χήρες και τα ορφανά του Αγώνα να ανεβαίνουν τον δικό τους

Γολγοθά. Πόσα ήταν τα ορφανά του Αγώνα; Ελάχιστα. Κι όμως, τα άφησαν να στερούνται ακόμη και τα αναγκαία. Ποιος ήξερε, όμως, τι έγραφε ο Θουκυδίδης στον Επιτάφιό του;

Κι ύστερα τα παιδιά δεν μπορούσαν να βρουν δουλειά σε αυτή την πολιτεία που στηρίχτηκε στα κόκκαλα των πατεράδων τους, γιατί τα παιδιά των ηρώων ακολούθησαν ελληνική παιδεία. Βλέπετε, διώξανε τους Άγγλους, αλλά οι επίγονοί τους συντηρούσαν το καθεστώς της αποικιοκρατίας και το συντηρούν ακόμη, δυστυχώς. Ποιος θα νοιαζόταν για τα παιδιά των ηρώων;

Επιλογικά, αυτή τη φωτογραφία τη βρήκαμε με τον σύζυγό μου στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, το οποίο και ευχαριστούμε, όταν πήγαμε να ψάξουμε φωτογραφίες από το Λευκόνοικο, στις αρχές του 2017, μόλις εκλέχτηκα Δήμαρχος. Μέρες που είναι θυμηθήκαμε παλιές φωτογραφίες που είχαμε, όπως οι πιο πολλοί συμπατριώτες μας.